

SEZONA 1920/21 - ŠTEVILKA 18

I'VAVPOTIÉ

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI - UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 6K

Spored za 19. teden

Drama

Torek, 18. jan. — Zaprto.	
Sreda, 19. jan. — Školjka.	E
Četrtek, 20. jan. — Školjka.	C
Petek, 21. jan. — Cvrček za pečjo.	D
Sobota, 22. jan. — Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah.	A
Nedelja, 23. jan. — Školjka.	Izven.
Poned., 24. jan. — Cvrček za pečjo.	E

Opera

Torek, 18. jan. — Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta.	Izven.
Sreda, 19. jan. — Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta.	Izven.
Četrtek, 20. jan. — Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta.	Izven.
Petek, 21. jan. — Vesele žene windsorske.	E
Sobota, 22. jan. — Sen kresne noči. Dramska predstava.	A
Nedelja, 23. jan. — Fra Diavolo.	Izven.
Poned., 24. jan. — Zaprto.	

Drama pripravlja Jeromeovo veseloigro Miss Hobbs; opera
Thaïs.

ŠKOLJKA

Drama v treh dejanjih. Spisal Alojzij Kraigher.

Režiser: O. ŠEST.

Pepina, 23 let	ga Šaričeva
Tonin, njen mož, 30 let	g. Rogoz.
Maks, njegov brat, 26 let	g. Kralj.
Olga, prijateljica Pepinina, 25 let	ga Juvanova.
Dr. Podboj, zdravnik, 36 let	g. Terčič.
Dr. Lubin, odvetnik, 34 let	g. Pregarc.
Strelovka, mačeha Pepinina, 54 let	ga Danilova.
Trgovski vajenec	g. Rakuša.

Čas: fin de siècle.

Cvrček za pečjo

Božična pripovedka v treh dejanjih. Po Charlesu Dickensu
dramatiziral Lodovic de Francmesnil. Prevel Ivo Šorli.
Glasba J. Masseneta.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

John, voznik	g. Terčic.
Dotka, njegova žena	ga Rogozova.
Caleb, lesorezec	g. Kralj.
Berta, njegova hči	gna Wintrova.
Edvard, njegov sin	g. Gregorin.
Tackleton, trgovec	g. Ločnik.
Mrs. Fiedlingova	gna Rakarjeva.
Maya Fiedlingova, njena hči	ga Juvanova.

Prvo in tretje dejanje pri Johnu, drugo dejanje pri Calebu.

Godi se v bližini Londona leta 1800.

Sen kresne noči

Komedija v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare,
prevel Oton Župančič. Glasba F. Mendelssohna.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: OSIP ŠEST.

Tezej, vojvoda atenski		g. Gabršček.
Egej, Hermijin oče		g. Gregorin.
Lisander, } zaljubljena v Hermijo {		g. Kralj.
Demetrij, }		g. Rakuša.
Filostrat, voditelj zabav pri Tezeju		g. Potokar.
Dunja, tesar		g. Strniša.
Klopčič, tkalec		g. Plut.
Pisk, mehokrp		g. Rogoz.
Nosan, kotlar		g. Ločnik.
Trlica, krojač		g. Peček.
Smuk, mizar		g. Jerman.
Hipolita, kraljica amazonska		gna Bergantova.
Hermije, zaljubljena v Lisandra		ga Juvanova.
Helena, zaljubljena v Demetrija		ga Rogozova.
Oberon, vilinski kralj		gna Wintrova.
Titanija, vilinska kraljica		ga Šaričeva.
Spak		gna Vera Danilova.
Grašek } palčki {		gna Gorjupova.
Pajčevina }		gna Presetnikova.
Vešča }		gna Repovževa.
Gorčica }		Juvanova ml.

Drugi palčki iz spremstva kraljevega in kraljičinega. Tezejevo in Hipolitino spremstvo. — Godi se v Atenah in v gozdu blizu njih.

Baletni večeri.

Prima balerina bivšega imperatorskega moskovskega baleta
Margarita Fromanova

Plesalka ruskih karakternih plesov
Julija Bekefijeva

Solist bivšega imperatorskega moskovskega baleta
Maks Froman

in člani baletne šole Margarite Fromanove:

Ana Redlova, Olga Orlova, Natallja Miklaševskaja in Valen-
tina Bjelova.

BROGRAM:

„Pierrot“, balet v enem dejanju . . .	vglasbil Weber
Mazurka (iz baleta Kopelija) . . .	„ Delibes.
Valček	„ Delibes.
Španski ples	„ Moškovski.
Valček „Bluette“	„ Drigueau
Polka „Pierrette“	„ Drigueau.
Amerikanski ples	„ Smok.
Toreador in Andaluzijka	„ Rubinstein .
Tatarski ples „Hajtarina“	„ Hajderman.
Gavota	„ Gasek.
Ples z meči	„ Delibes.
Ciganski čardaš	„ Grosman.
Ruski ples	„ Kael.
Madjarski ples	„ Brahms.
Rapsodija II.	„ Liszt.
Valček „Lento“	„ Drigueau
Ruski narodni rjazanski plesi.	
Polovecki plesi	„ Puni.
Anitrin ples	„ Grieg.
Odaliskin ples	„ Schubert.
Bakanal	„ Ljadov.
Ciganka	„ Gertelj.
Labod	„ Čajkovski.
Groteska	„ Drigueau.
Ciganski ples I.	„ Bizet.
Ciganski ples II.	„ Rubinstein.
Umirajoči labod	„ Saint-Saëns.
Mačji ples	„ Delibes.

Vesele žene windsorske

Komično-fantastična opera v treh dejanjih (šestih slikah).
Besedilo po W. Shakespearu; prevel A. Funtek, vglasbil
O. Nicolai.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Sir John Falstaff (bas)	g. Zathey.
Fluth, meščan (bariton)	g. Romanovski.
Page, meščan (bas)	g. Zupan.
Fluthova (sopran)	gna Zikova.
Pageva (mezzo-sopran)	gna Šterkova.
Fenton, mlad meščan (tenor)	g. Kovač.
Ana, hči Pageva (sopran)	ga Levičkova.
Slender, bogat meščan (tenor)	g. Trbuhovič.
Dr. Cajus, Francoz (bariton)	g. Zorman.
Natakar	gna Vrhunčeva.
Prvi meščan	g. Simončič.
Drugi meščan	g. Drenovec.

Meščani in meščanke, bajne prikazni. — Godi se v Windsorju na Angleškem v začetku 17. stoletja.

1. Gospe Fluthova in Pageva sta prejeli od Falstaffa enako glaseči se pismi ter skleneta maščevati se na vesel način.

Ljubosumni Fluth svari svoje prijatelje, naj ne zaupajo ženskam. — Pageva hčerka Ana ima tri snubače, bogatega Slenderja, drja Cajusa in siromašnega Fentona, katerega ona ljubi, njeni starši pa odklanjajo. — Fenton prosi zama Pagea, naj mu da hčerko v zakon. Po prerekanju nastane prepir in Fenton zatrjuje, da si bo pridobil Ano z zvesto svojo ljubeznijo.

2. Soba pri Fluthovih.

Falstaff pride povabljen k sestanku z gospo Fluthovo, ali gospa Pageva pride, kakor je bilo dogovorjeno, vsa razburjena s strašno novico, da prihaja ljubosumni Fluth, ki namerava zapeljivca umoriti. Ves prestrašen se da Falstaff veselim ženskam skriti v veliko košaro za perilo. — Hlapcema, ki naj neseta perilo na belišče

ukažeta ženi vreči vsebino košare v vodo. — Ljubosumni soprog Fluth privede s seboj več prijateljev, s katerimi zaman iztika po stanovanju, da bi zasačil Falstaffa. Fluthova in Pageva se delata užaljeni in ker tudi Fluthovi prijatelji ne najdejo zapeljivca, očitaio vsi Fluthu pretirano ljubosumnost.

3. Gostilna.

Falstaff išče v pijači utehe po včerajšnji nezgodi. Potolažen pa je šele, ko prejme zopet pismo od Fluthove, naj pride k njej, ker je njen mož odšel na lov. Lovska družba pride na požirek vina in nekateri so toli predrzni, da si upajo s Falstaffom tekmovali v pijači. — Fluth pride k Falstaffu preoblečen kot Sir Brook. Pri dobri kapljici zasuče Brook govoricu na svojo ženo in tako izve dan in uro sestanka.

4. Soba pri Fluthovih.

Končno je Falstaff s Fluthovo sam. Ona hlni ljubezen in obžaluje včerajšnjo nezgodo na belišču. Zopet ju moti Pageva z neprijetno vestjo, da že prihaja besni soprog. Urno vtakneta veseli ženi Falstaffa v obleko neke tete, kateri pa je bil svoj čas Fluth prepovedal prihajati v hišo. Fluth zopet preišče vse stanovanje in zaman prebrska košaro, hoteč umoriti Falstaffa. V staro babo preoblečenega Falstaffa Fluth ne spozna in vrže debelo babo, udrihajoč po njej, skozi vrata.

5. Vrt pri Pagevih.

Nadejaje se, da ugleda svojo sladko Ano, pride Slender, ali hitro se skrije za grm, ko začuje prihajajočega Cajusa, ki tudi upuuzreti svojo Ano. Ali i on se hitro skrije, ko zasliši Fentona petisercnado. — Ana prihiti k Fentonu in oba si obljubita večno ljubezen. Veseli ženi sta razodeli svojima sprogima vso burko s Falstaffom in sedaj se vsi dogovore, da ga pozovejo še enkrat na sestanek v windsorski park, kjer naj se uprizori s pomočjo prijateljev velika čarobna burka, Falstaffu za kazen.

6. Windsorski park o polnoči.

Falstaff pride kot bajni lovec Herne, veseli ženi se mu pridružitila a baš ko misli Falstaff, da se bliža trenutek razkošja, nastane po parku vrišč in hrup, vsa vesela družba privre našemljena v bajne prikazni in muči Falstaffa, dokler se grešnik ne spokori. — Fluth, Page in njiju veseli ženici razodenejo Falstaffu vprizorjeno burko, Falstaff prizna svojo pregreho, sprejme ponujeno mu spravo in vesele igre je konec.

Fra Diavolo

Opera v 3 dejanjih, napisal E. Scribe, prevel A. Funtek,
vglasbil D. F. E. Auber.

Dirigent A. BALATKA.

Režiser F. BUČAR.

Fra Diavolo, pod imenom marchese di San

Marco (tenor)	g. Drvota.	
Lord Kookburn, potujoč Anglež (bariton)	g. Pribislavski.	
Pamela, njegova žena (mezzo sopran)	gna Šterkova.	
Lorenzo, častnik (tenor)	g. Šindler.	
Matteo, krčmar (bas)	g. Zupan.	
Zerlina, njegova hči (sopran)	ga Levičkova.	
Giacomo, (bas)	} bandita {	g. Zorman.
Beppo (tenor)		g. Trbuhović.
Podčastnik (bariton)	g. Drenovec.	
Mlinar (tenor)	g. Rus.	

Vojaki, strežniki, kmetje in kmetice.

Godi se blizu Terracine v Italiji začetkom 19. stoletja.

Prva vprizoritev l. 1830. v Parizu.

Fra Diavolo.

I. Pred gostilno. Krdelo vojakov, na čelu jim častnik Lorenzo, veselo popiva, le Lorenzo je žalosten, ker mu krčmar Matteo ne da za ženo hčere Zerline, ki je namenjena bogatemu Francescu.

Lord Kockburn in njegova soproga Pamela prihitita vsa razburjena, bila sta ravnožar na cesti oplenjena po roparski tolpi Fra Diavolovi. Vojaki takoj odidejo zasledovat roparje. Ko je lord svoj ženi razodel svoj srd nad njenim koketnim vedenjem napram nekemu markiju iz Napolija, nastopi Fra Diavolo pod imenom markija di San Marco. Angleška dvojica odide, s Fra Diavolom ostane Zerlina sama, ki mu zapoje pesem o zloglasnem roparju Fra Diavolu. Prihajajoča roparja Beppo in Giacomo javita, da se ni posrečilo, Angležu vsega ukrasti. Ko prideta zopet Angleža, izve Fra Diavolo na zvit način, da ima Pamela v obleki vžitih 100.000 lir. — Vojaki se vrnejo in prineso veselo novico, da so roparje premagali in Pamelin krasni nakit zopet nazaj prinesli. Pamela, vse srečna, podari Zerlini — Lorenzo dar odkloni — 10.000 lir, in tako je poroka Zerline in Lorenza mogoča.

II. Zerlinina spalnica. Zerlina vede angleško dvojico v sobo. Fra Diavolo pride skrivaj ogledovat, kako bi mogel do Angleža, da bi ga oropal. Pri odprtem oknu zapoje barkarolo v znamenje, da zdaj lahko prideta Beppo in Giacomo, ki se priplazita skozi okno. Zerlina se vrne, razbojniki se urno skrijejo v mali temni sobici, Zerlina gre v posteljo in ko zaspi, hočejo razbojniki takoj k Angležema — ali zdajci se začuje hrup, vojaki so se vrnili, zato se roparji zopet skrijejo. Zerlina hiti gostiti vojake. Lord pride poizvedovat, od kod ta hrup in zdaj nastane ropot v temni sobici, kjer so skrili roparji. Ko pa hoče Lorenzo vstopiti, mu pride naproti markij di San Marco — Fra Diavolo. Lorenzu reče Fra Diavolo, da je bil namenjen k Zerlini, lordu pa, da je hotel k Pamelini. Tako je rešil sebe, Lorenzu in lordu pa zbudil ljubosumnost.

III. Gorata pokrajina. Fra Diavolo pride kot bandit in vtakne v votlo drevo listek, v katerem veli Beppu in Giacomu, naj mu dasta znamenje z zvončkom v kapelici, da je prišel čas oropati Angleža, potem odide. Po svetem opravilu ostaneta Beppo in Giacomo sama, najdeta listek ter ga z velikim naporom prečitata. Lorenzo pride in toži o Zerlinini nezvestobi. Z vračajočim se ljudstvom pride Zerlina, prinese banditoma naročeno vino; tadva pa se pri tej priči, ker sta malo preveč pila, izdala, prepevaje ono pesem, ki jo je bila pela sinoči Zerlina, ko je bila sama v spalnici. Takoj pri mejo oba bandita in res najdejo listek, ki ju izda. Lorenzo zapove zastražiti celo okolico, vsi se poskrijejo. Giacomo mora dati, prisiljen po Lorenzu, znamenje z zvončkom, Fra Diavolo pride in baš ko hoče k Angležu, ga vojaki ustrelje.

Daniel François Auber — Fra Diavolo.

Prof. dr. P. K.

V vojni in revoluciji sicer počivajo muze, a Francozi se niso tudi za časa najhujše revolucijonarske strahovlade koncem osemnajstega stoletja odrekli ljubezni do komične opere in naval na blagajno gledišča komične opere je bil v tej dobi naravnost velikanski. Dokaz, kolika življenska potreba je bila Francozom komična opera, je dejstvo, da se je vprizorilo v dobi dveh let strahovlade (od leta 1792—1794) v Parizu 37 novih oper.

Glavna reprezentanta te komične opere sta bila začetkom 19. stoletja Boildieu iz Rouena in pa Daniel François Auber (1782—1871). Prvi je bil tipičen Francoz, drugi pravi velikomestni Parižan. Bil je učenec Cherubinijev, a naslanjal se je predvsem na Boildieua, dokler se ni l. 1825. v „Le maçon“ našel samega sebe ter odslej v svojih nadaljnjih operah „La fiancée“ (1829) „Fra Diavolo“ (1830) „Lestocq“ (1834) itd. hodil svoja lastna pota.

Glasba Auberjeva je lahka in melodijozna, a njegove melodične sladkobe se ne nasitimo tako hitro, ker Auber umeje napraviti svojo melodiko z mojstrsko vporabo disonanc takorekoč pikantno. Poljudne pesni, ki pač ne dosegajo koloraturnih arij Rossinijevih, in kadriljski plesi so značilni za njegovo opero. Njegova glasba je duhovita, včasih morda koketna, deloma sentimentalna, pa takoj zopet komična; le redkokedaj je globoka, a skoraj vedno se smejoča in kratkočasna. Kratko, a značilno je mnenje Wagnerjevo o Auberjevi muzi. Še na svoja stara leta je nemški mojster dejal: „Njegova (Auberjeva) glasba je vroča, da bi se lahko opekeli — a obenem je tako kratkočasna, da bi od smeha počil.“

Zasluge Auberjeve za francosko opero so velike. Predvsem je zavrgel nenaravne zahteve Lullijeve seriozne opere s pretirano retoriko in tragiko — a v njegovih operah je polno žive strasti in ognja, ki greje in užiga. „Napitnice“ in „molitve“ so bile odsedaj uzuelne točke vseh oper. Prav tako je tudi Auberjeva brezdvomna zasluga, da je pomagal francoski glasbi do svetovnega imperija ter da je za nekaj časa izpodrinil celo italijansko opero. Da je sam užival svetovni sloves in da je bil prvak med prvaki, je pač samo

ob sebi umevno. Opera, s katero je pridobil za se in za francosko glasbo prvenstvo, je bila „Nema iz Portici“, vpri-
 zorjena leta 1828. Kolik vpliv je imela Auberjeva glasba
 na sodobnike, kaže dejstvo, da je Rossinija, kateremu se
 ima Auber prav gotovo zahvaliti za bujne finale in polno-
 zveneče ansamblske točke, „Nema iz Portici“ tako na-
 vdušila, da se je Rossini odločil za Viljema Tella, katero delo
 mu je zasiguralo trajni sedež med neumrljivimi glasbeniki.
 Še bolj intenziven pa je bil vpliv njegove glasbe na politično
 razburjene duhove mase. Tako je n. pr. melodijozna „Nema
 iz Portici“ poslušalce pri premijeri v Baslu tako razvnela,
 da je politično razburjeno občinstvo po predstavi vdrlo
 v holandsko justično palačo ter jo popolnoma demoliralo.
 Tako je bila pravzaprav Auberjeva opera zadnji povod za
 politično ločitev Belgije od Nizozemske.

Med Auberjevimi operami, katere so še danes sposobne
 življenja, se pač najpogosteje vpriزارja „Fra Diavolo“, kate-
 rega si hočemo natančneje ogledati.

(Konec prihodnjič.)

Gledališka kronika.

Prvi zvezek »Gledališke knjižnice« prinaša Gogoljevega »Revi-zorja« v klasičnem prevodu Iv. Prijatelja z avtorjevo sliko, Gogolje-vimi lastnoročnimi risbami, literarnim uvodom, raznimi opazkami itd. Okusno opremljena knjiga bodi toplo priporočena prijateljem lepe umetnosti, posebno ljubiteljem gledališča. Dobiva se v vseh knjigarnah, pri gledaliških blagajnah in biljeterjih, ter stane 32 kron.

Nastop člana Narodnega gledališča na Dunaju. Soloplesalka našega baleta gospodična Alisa Nikitina je nastopila dne 9. t. m. v družbi bivšega soloplesalca petrogradske opere in sedanjega baletnega mojstra dunajske Državne opere gospoda Jurija Kjakšta pri plesnem večeru na Dunaju (Grosser Konzerthaus - Saal). Elegantna publika, ki je napolnila velikansko dvorano do zadnjega kotička, je odlikovala našo umetnico z navdušenimi dokazi priznanja. Po zadnji točki njenega z okusom izbranega in z znano gracijoznostjo izvršene programa se ploskanje ni hotelo poleči, tako, da jo je gospodična Nikitina morala ponoviti. — Gospodična Nikitina nastopi na našem odru v drugi polovici tega meseca v Massenetovi operi »Thaïs«.

Potujoča družba moskovskega »Hudožestvenega teatra«, ki je podala pretokli teder: naši publiki umetniški užitek, kakršnega Ljubljana doslej še ni doživela, se povrne morebiti še za par večerov v našo sredo. Gledališka uprava se pogaja z njo zaradi gostovanja v Čehova igrokazu »Tri sestre«, dalje v »Črešnjevem vrtu« istega pisatelja in v Dostojevskega »Bratih Karamazovih«. Vsi Hudožestveniki so se izrazili napram upravi z velikim zadovoljstvom o presrčnem sprejemu, ki ga jim je priredilo ljubljansko razumništvo.

Nova dela. Skladatelj Risto Savin je predložil gledališki upravi v vprizoritev svojo »Plesno legendo«, inspirirano po eni »Sedmih legend« Gottfrieda Kellerja. Zanimiva enodejanka spominja na Massenetovega »Glumca naše ljube Gospe« ali na Humperdinckov »Mirakel«. Partitura je pisana za veliki orkester. Delo obeča v mimičnem in glasbenem oziru poseben užitek in se vprizori najbrž še v letošnji sezoni. — Pisatelj F. S. Finžgar je dovršil tridejanko »Razvaline življenja«, koje snov je zajeta iz kmečkega življenja. Fr. Kosec igrokaz »Mrakovi«. — Pisatelj V. Jelenc je poslal gledališki upravi svoji enodejanki »Kosovo« in »Za domovino«. Marija Kmetova dvodejanko »Mati« in enodejanko »Notturmo«.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKARNA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.